

A tantárgy kódja	
A tantárgy megnevezése (magyarul)	Magyarország társadalomtörténete 1945 után
A tantárgy megnevezése (idegen nyelven)	Hungarian social history after 1945
A tantárgyfelelős intézet/tanszék neve	Állam- és Társadalomelméleti Intézet
Tantárgyfelelős neve	Dr. Egedy Gergely
Oktató(k) neve	Dr. Szabó Máté Csaba

Kreditérték	1 kredit
A tanórák száma (előadás+gyakorlat)	0 ea + 2 gy
Az oktatás nyelve	magyar
Előtanulmányi kötelezettségek	-

Meghirdetési gyakorisága	tavaszi
A tantárgy szakmai tartalma	A tárgy alapvető célja, hogy bevezetést kínáljon a hallgatóknak a XX. század második felének magyar társadalmában lezajlott folyamatokról. Rövid eseménytörténeti bevezetést követően a hallgatók megismerkedhetnek a korban végbement mikro- és makrostrukturális változásokkal, az egyes társadalmi rétegek jellemzőivel, illetve a társadalmi élet különböző szintereivel, a jellemző magatartásformákkal. A tantárgy egyik kitűzött célja, hogy a fenti folyamatok feldolgozásával is hozzájáruljon a hallgatók reális történelemszemléletének kialakításához, illetve a XX. század alaposabb megismeréséhez.
Kompetenciák leírása	A hallgató átlátja a korszak társadalmában lezajlott folyamatokat, az egyes rétegeket érintő jellemző mobilitási csatornákat. A hallgató ismeri a XX. század második felének magyar társadalmát meghatározó ideológiákat, személyeket, eseményeket, továbbá a politika, a gazdaság, és a kultúra területét jellemző sajátosságokat. A hallgató átlátja a jelenkor társadalmában is jelenlévő konfliktusok, törésvonalak korábbi kialakulásának folyamatát, azokról történelmi távlatban is tud objektív véleményt alkotni.
	1) Eseménytörténeti áttekintés I. (Magyarország a háború után, a koalíciós időszak, kommunista hatalomátvétel, Rákosi korszak) 2) Eseménytörténeti áttekintés II. (1956 előzményei, eseményei és következményei, a Kádár-rendszer létrejötte) 3) Eseménytörténeti áttekintés III. (az érett Kádár-rendszer, gulyáskommunizmus, a Kádár rendszer válsága, út a rendszerváltozáshoz) 4) A demográfiai viszonyok (a II világháború hatásai, népesedési folyamatok, népesedéspolitika és demográfiai hatásai) 5) Társadalom a térben (a népesség térbeli mozgása, területi egyenlőtlenségek, a településhálózat változásai, a területi mobilitás jellezetességei)

Tantárgyi tematika heti bontásban	<p>6) A magyarországi kisebbségek és kisebbségben élő magyarság (magyarok a Kárpát-medencében)</p> <p>7) Társadalomszerkezet és mobilitás (a magyar társadalom szerkezeti változásainak jellegzetességei)</p> <p>8) Elitiek vezető csoportok (politikai-, gazdasági-, tudományos- és kulturális elitiek)</p> <p>9) Értelmiségiek, közalkalmazottak, köztisztviselők, szellemi foglalkoztatottak</p> <p>10) A magánszektor és kisiparosok, a városi munkásság</p> <p>11) A paraszi társadalomtól a falusi társadalomig, a leszakadó rétegek a Kádár-korban</p> <p>12) A hétköznapi élet (életmód, fogyasztás, lakásviszonyok, divat, szabadidő, kultúra)</p> <p>13) A hatalom és a társadalom: politikai részvétel és politikai tagoltság</p> <p>14)) A közgondolkodás és az értékrendszerek átalakulása (vallásgyakorlás, egyházak szerepe a korszakban). Szociális viszonyok a korszakban.</p> <p>15) Összefoglalás - értékelés</p>
Az aláírás megadásának feltételei	Rendszeres részvétel az órákon, kielőadás tartása
Az értékelés módszere, vizsgakövetelmények	gyakorlati jegy (ötfokozatú)
Szakirodalom	<p>Kötelező irodalom: Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében, Osiris Kiadó, 2005 Valuch Tibor: A jelenkori magyar társadalom, Osiris Kiadó, 2015</p> <p>Ajánlott irodalom: Andorka Rudolf: A magyar társadalom rétegződése és mobilitása az 1930-as évektől napjainkig. In Valuch Tibor (szerk.): Hatalom és társadalom a XX. századi magyar történelemben, 1995, Osiris-1956-os Intézet. Bibó István: A magyar társadalomfejlődés és az 1945. évi változás értelme. BIVT. II. Magvető 1986 Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet. Osiris Kiadó, 2006 Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században, Osiris, 2010 Valuch Tibor: Magyar hétköznapiak - Fejezetek a mindennapi élet történetéből Magyarországon a második világháborútól napjainkig, Napvilág Kiadó, 2013</p>
Az oktató(k) elérhetősége	Állam- és Társadalomelméleti Intézet, Bp., Ménesi út 5., 419 iroda , Szabo.Mate.Csaba@uni-nke.hu